

SVETI ARHIJEREJSKI SABOR SRPSKE PRAVOSLAVNE CRKVE
SAOPSTENJE O RADU SVETOG ARHIJEREJSKOG SABORA
SRPSKE PRAVOSLAVNE CRKVE
ODRZANOG OD 16. DO 27. MAJA 2000. GODINE

Od 16. do 27. maja 2000. godine u Patrijarsijskom dvoru u Beogradu održano je, pod predsednistvom Njegove Svetosti Patrijarha srpskog g. Pavla, redovno zasedanje Svetog Arhijerejskog Sabora Srpske Pravoslavne Crkve. U radu Sabora uzeli su ucesca svi eparhijski arhijereji Srpske Pravoslavne Crkve. Na pocetku rada Sabora poseban blagoslov je bilo citanje akatista pred cudotvornom ikonom Presvete Bogorodice Jerusalimske u Sabornom hramu u Beogradu, zajedno sa svestenstvom i narodom. Ova svetinja je bila doneta iz Svete Zemlje na nekoliko dana, po blagoslavu i odobrenju Njegovog Blazenstva Patrijarha jerusalimskog g. Diodora.

Najvazniji cin na ovogodisnjem zasedanju Sabora bilo je svecano proglasenje svetima Pravoslavne Crkve ili kanonizacija nekoliko svestenomucenika, mucenika i ispovednika, postradalih za Hrista i Jevandjelje u Drugom svetskom ratu ili odmah posle njega, na svecanoj svetoj Liturgiji u hramu Svetog Save na Vracaru koju je sluzio Njegova Svetost Patrijarh srpski g. Pavle uz sasluzenje svih clanova Sabora. Liturgijski su proslavljeni i kanonizovani sledeci sveti koji prosijase u rodu nasem i u nase vreme:

sveti svestenomucenik Petar, mitropolit dabrobosanski (ljegov praznik bice 4/17. septembar svake godine);

sveti svestenomucenik Joanikije, mitropolit crnogorsko-primorski (njegov spomen bice 4/17. juna);

sveti svestenomucenik Sava, episkop gornjokarlovacki (praznovace se 4/17. juna);

sveti svestenomucenik Platon, episkop banjalucki (njegov praznik bice 22. aprila/5. maja);

sveti svestenomucenik Rafailo Sisatovacki (spomen 21. avgusta/3. septembra);

sveti svestenomucenik Branko (spomen 24. aprila/7. maja);

sveti svestenomucenik Djordje (spomen 4/17. jula);

sveti mucenik Vukasin (spomen 16/29. maja) i

sveti ispovednik Dositej, mitropolit zagrebacki (spomen 31. decembra/13. januara).

Rad Sabora je protekao u znaku praznovanja dvehiljadite godisnjice od Rodjenja Gospoda Isusa Hrista i donete su odluke kako o liturgijskim, duhovnim i kulturnim manifestacijama u slavu velikog jubileja u granicama nase Crkve, tako i o njenom ucescu u svepravoslavnom proslavljanju toga jubileja.

Suocen sa velikim duhovnim izazovima ovog naseg vremena, po svemu dramaticnog, opasnog i prelomnog, Sveti Arhijerejski Sabor se pozabavio svim vitalnim pitanjima koja se ticu zivota, ustrojstva i misije Srpske Pravoslavne Crkve. Posebna paznja posvecena je crkvenoj prosveti i skolstvu. Dosadasnji vrsilac duznosti rektora Bogoslovije Svetog Petra Cetinjskog na Cetinju episkop budimljanski g. Joanikije izabran je za rektora iste Bogoslovije, dok je za novog rektora Bogoslovije Svetog Arsenija Sremca u Sremskim Karlovcima izabran protojerej Dusan Petrovic, profesor iste Bogoslovije.

Odnosi i saradnja sa sestrinskim Pravoslavnim Crkvama bili su predmet duzne paznje i brige Sabora, kao i odnosi i dijalog sa inoslavnim Crkvama i zajednicama. Narocita paznja je posvecena stanju i problemima nasih eparhija u drzavama nastalim na tlu bivse Jugoslavije, ali isto tako i zivotu i problemima nasih eparhija u dijaspori sirom sveta. U cilju sto delotvornijeg rada Dobrotvornog fonda Srpske Pravoslavne Crkve Covekoljublje odobren je njegov statut. Pitanja crkvene imovine, cuvanja postojece i vracanja oduzete, kao i pitanja rada crkvenih zaduzbina i fondova, takodje su svestrano razmatrana.

Izuzetnu brigu Sabor je posvetio stradanju Srpske Pravoslavne Crkve, srpskog naroda i ostalog nealbanskog stanovnistva na Kosovu i Metohiji i obratio se svim merodavnim medjunarodnim cinicima apelom da se postuje rezolucija Saveta bezbednosti Ujedinjenih nacija br. 1244, da se sprece zlocini i nasilja nad preostalim srpskim narodom i pripadnicima nealbanskog stanovnistva na Kosovu i Metohiji, da se zastite srpski pravoslavni manastiri i hramovi, sada izlozeni rusenju i sknavljenju, da se obezbedi povratak prognanima i njihov zivot u slobodi i dostojanstvu na pradedovskim ognjistima. U svrhu sto budnijeg pracenja situacije u nasoj juznoj pokrajini i pruzanja sto efikasnije pomoci tamosnjem narodu osnovan je Kosovsko-metohijski odbor Svetog Arhijerejskog Sabora, koji ce delovati u saradnji sa Eparhijom rasko-prizrenskom.

Ponovo je osudjeno razorno delovanje raskolnickih pokreta i destruktivnih sekti, a posebno je osudjeno anticrkveno delovanje raskolnicke, bolje reci bezboznicke grupe u Crnoj Gori oko Mirasa Dedeica, bivseg svestenika, za kanonske krivice lisenog cina i iskljucenog iz crkvene zajednice, kao i podrška koju joj, gazeci sve norme savremene civilizacije, pruzaju separatisticki nastrojene politicke snage u Crnoj Gori.

Povodom nedavno zapocetih nemira i nasilja vlasti na ulicama Beograda i nekih gradova Srbije, Sabor je pozvao i poziva drzavne organe da odustanu od nasilnog preuzimanja nedrzavnih medijskih centara i primene nasilja, narocito ugrozavanja autonomije Univerziteta a isto tako i predstavnike raznih stranaka i sve gradjane da se uzdrze od pozivanja na sukobe i gradjanski rat.

Na kraju je posvecena paznja daljoj gradnji spomen - hrama Svetog Save na Vracaru, izrazena zelja i poziv svim vernicima nase Crkve da pomognu dovršenje ovog zavetnog hrama srpskog naroda.

Posle isteka dvogodisnjeg mandata u radu Svetog Arhijerejskog Sinoda Njegovom Visokopreosvestenstvu Mitropolitu crnogorsko-primorskom g. Amfilohiju i Njegovom Preosvestenstvu Episkopu banatskom g. Hrizostomu, izabrani su novi clanovi: Njegovo Preosvestenstvo Episkop zvrnicko-tuzlanski g. Vasilije i Njegovo Preosvestenstvo Episkop timocki g.

Justin.

Svim vernicima Srpske Pravoslavne Crkve i svim ljudima dobre volje Sabor upucuje poruku mira i ljubavi.

IZVESTAJ Nj.P.EPISKOPA RASKO-PRIZRENSKOG g. ARTEMIJA

SVETOM ARHIJEREJSKOM SINODU - IZVESTAJ ZA SABOR

U duhu clana 108. Ustava SPC, podnosim Svetom arhijerejskom Sinodu godisnji izvestaj za Sabor, o svome radu, stanju i prilikama u Eparhiji rasko-prizrenskoj za period od 15. maja prosle 1999. godine, do 16. maja ove 2000. godine.

Ovogodisnji nas izvestaj nece i ne moze liciti na dosadasnje nase izvestaje koje smo redovno podnosili Svetom arhijerejskom saboru svake godine zbog sasvim drugih prilika koje su nastale za Eparhiju rasko-prizrensku u zadnjih godinu dana. U proteklih godinu dana od dolaska KFOR-a kao medjunarodnih snaga mira i UNMIK-a kao civilne administracije UN, srpski narod na Kosovu i Metohiji je mnogo postradao. Sa kosova se povukla jugoslovenska vojska i policija, sa Kosova su otisli skoro svi predstavnici vlasti, sva inteligencija, lekari, profesori... i veliki broj naseg naroda (preko 2/3). Sa preostalim narodom (oko 100.000) ostala je samo Srpska Pravoslavna Crkva sa svojim svestenstvom i monastvom. Ostao je i g-n Momcilo Trajkovic sa par svojih saradnika.

U prvim danima i mesecima mi smo ulagali maksimum truda i napora da zaustavimo reku srpskih izbeglica koji su odlazili sa Kosova i Metohije, da, pored svih stradanja, zrtava i pritisaka, zadrzimo narod.

Obuhvatiti sva zbivanja na podrucju Kosova i Metohije u zadnjih godinu dana, nemoguće je u jednom ovako sazetom izvestaju. Stoga cemo pokusati da verno prikazemo sami pocetak nebivale Golgote srpskog naroda odmah posle potpisivanja Kumanovskog sporazuma 9. juna 1999. godine.

Dana 9. juna u 21 cas i 45 minuta potpisna je kod Kumanova izdaja Kosova. Bol i tuga u dusi, nesanica na ocima. U Beogradu slavlje! U Prizrenu veselje, pucnjava! Molitva navire: Boze, sacuvaj pamet! Sutradan, u 15 casova naredjen prekid vazdusnih udara NATO-a. Vojska Jugoslavije pocela povlacenje u podne. Stotine vojnih vozila od Podujeva za Merdare. Predsednik SR Jugoslavije Slobodan Milosevic obratio se Naciji, prvi put od pocetka bombardovanja, objavom pobeде?!?

Juna 11. posetili smo Veliku Hocu i oca Milenka. Sabrao se narod. Unezveren, uplasen. Pitaju sta da rade, ali nisu spremni da poslusaju. Svi su spremni da se odsele. Odemo u Djakovicu. Predsednik Opstine, spakovan - da ode. I ceo srpski narod. Tako i u Peci, Decanima, Prizrenu, Mustistu. Verovatno i u drugim mestima, ali nemam direktnih saznanja. Na putevima - kolone vojnih vozila. Na sve strane. I civilnih kamiona, traktora, malih kola. Svuda beznadje, ocaj, osecaj da smo izdani i napusteni od svoje drzave.

Vojska i policija obeznadjeni. Bez jasne odluke i smernice sta da cine. Opste rasulo. Bezasce. Puca se na sve strane, pljackaju u pale preostale albanske kuce. Pec je sva u plamenu. Ne moze da se dise. Vece pada, a sa njim i neizvesnost i strah ulazi pod svaki krov i uvlaci se u svaku dusu. Monastvo i svestenstvo je jos uvek svo na svojim mestima. Nada je u Boga. Crkva je ostala cista, izvan i iznad svih prljavstina ovoga rata.

Sutradan, 12. juna posetili smo manastir Svetu Trojicu kod Mustista. Sluzio i pricestio sestre. U toku Liturgije stigao svestenik iz Mustista, o. Aleksandar Naspalic sa cetiri coveka, mestanina. Obavestavaju: Juce je iz sela Mustista otselilo oko 130 (iz cele parohije - oko 300) domova. Ostalo je jos samo u crkvenoj Mali oko 50 kuca za danas. Pitaju sta da cine? Dajem savet kao i svuda i uvek: da ostanu. Vidim: Ne prihvataju. Kazu: Na seobu ih pokrenule vlasti i komandanti oglasavajući preko radio stanica - motorola: "Danas zadnji konvoj kreće u 15 casova. Spremajte se. Ko ostane, nikome ne garantuje kasnije odlazak. Nemci dolaze (a oni su mesecima prikazivani narodu kao neprijatelji Srba). I - scenario je uspeo. Kao u Kninskoj Krajini sa vojskom krenuo je i narod. Ponovo je deo srpskog naroda (sada ovog sa Kosova) na tockovima, u prikolicama. Repriza kolona od pre dva i po meseca (albanskih), samo sada u suprotnom smeru - na Sever. U propast. U uzas...

Na polasku za Prizren, svratili smo u Mustiste. Sve spakovano za polazak. Traktori, kamioni, kola. Bol i ocaj. Kod crkve se sabralo 30-ak njih. Pitaju, a ne zelee da poslusaju. Odlazimo mi iz Prizrena, a oni... U Prizren smo stigli u 14 casova. Nova saznanja. Prosle noci u Prizrenu razbijeno 40-ak turskih kuca, nekoliko srpskih prodavnica i lokala, silovane neke zene... I to sve nasa vojska (granicari) u povlacenju. Jutros, na izlazu iz Prizrena - konvoji vojnih vozila - spremni. U Prizren ulazi konvoj od 30-ak autobusa - za vojsku. Rasulo, raspad, kaos. Sve isplanirano, iscenirano i realizovano. Sve kako sam i predvidjao i mnogo godina ranije vise puta ponavljao. Ovo je zaista, kraj ne samo Kosova nego i Srbije, ali i - Srba. I u drugim mestima (oko Prizrena, Djakovice, Decana, Peci) opsta bezanija. Vojska u mnogim mestima i dalje pali, unistava, puca (Decani, Pec).

Dosavsi u Prizren u 14 casova, odmah sam oca Haritona vratio u manastir Sveta Trojica sa blagoslovom da sve sestre preveze u manastir Gracanicu, da ne bi one same bile u toj planini, kada je svo selo otislo. Mogle bi biti uzaludne zrtve OVK-a kojih ima u brdu iznad manastira. To je (racunao sam) za dan-dva, dok dodju medjunarodne snage (verujuci naivno, priznajem, da ce oni odmah zavesti mir, i pruziti zastitu ugrozenima). Otac Hariton je blagoslov izvrsio, ali i prvi doneo vest da su Nemci stigli u Prizren. Prosle noci Rusi su stigli u Pristinu (Aerodrom Slatina), dans - i Britanci. I tako redom.

Narednog dana, u nedelju 13. juna, sluzio sam u Prizrenu. Naroda, malo. O. Zoran Grujic sluzio u Ljubizdi. Tamo OVK-a blokirali selo i crkvu. U Prizrenu divljanje Albanaca - zbog dolaska KFOR-a. O. Zoran jedva dosao u Prizren. Polupali mu kola na ocigled vojnika KFOR-a. Prvi znak da nas nece stiti, da nece OVK-a sprecavati u odmazdi i osveti... Srbi u Prizrenu u panici. Mnogi dolaze, pitaju, traže resenje, odgovore. Kontakti sa Pristinom, Peci, Decanima. Radio veza i telefoni rade non stop. Nove vesti stalno pristizu... Djakovica, Decani, Pec - pusti, bez i jednog Srbina (sem manastira Decani i Pecke Patrijarsije). Djurakovac, i on iselio. Orahovac i Velika Hoca, spremni da krenu sa vojskom. KFOR (Nemci ovde) ne garantuju bezbednost (za sada ih je, kazu, malo). U Prizrenu su pale vec tri srpske zrtve. Mnogi su vec odselili. Ostali su spremni. Sutra, oko 10 sati kreće zadnji konvoj vojske i policije iz Prizrena. Prinudjeni smo i mi, i sav

narod da krene sa njima. Ali samo do Gracanice, nikako sa Kosova. Bar za sada. Izdaja je ocigledna. O nama nije pregovarano. Izgleda da su Rezimu i Beogradu ponovo potrebne masovne zrtve i tragedija Srba sa Kosova i Metohije. Povremeno pratimo i vesti sa strane (BBC, DNj, RTV Crne Gore). Svetla ni od kuda.

U ponedeljak, 14. juna, Komandant KFOR-a u Prizrenu, zove me na razgovor. Odlazimo u komandu KFOR-a.

Razgovarali smo vise od sat vremena, i ja sam, iznevsu mu nasu situaciju, trazio zastitu srpskog zivlja ovde, u Orahovcu i Hoci. vrativsi se do crkve, preneo sam poruku okupljenom narodu da ostanu ovde, a da je KFOR obecao zavesti red i poredak. Poruka nije bila mnogo uverljiva. U toku dana mnogi su otisli. Ostalo je, mozda 10% Srba u gradu. Za noc je Bogosloviji smesteno oko 200 lica. ostali su jos po svojim kucama. Po ulicama euforija Albanaca. narocito mladih. I pojava OVK-a na ulicama, u bolnicama, svuda. U Ljubizdi proslu noc pretresali kuce, oduzimali oruzje, prebijali ljude... Narednog dana, 15. juna saznajemo da su jutros oko 6 sati otisli sa zadnjim konvojem vojske i od juce preostali Srbi. i Oni iz Bogoslovije. Vojska im narucila autobuse. Ovi, njih jos nekoliko porodica, pitaju sta da cine. Traze da im Crkva naruci autobuse da odu. Mi to ne mozemo, jer Crkva ne zeli i ne moze da ucestvuje u raseljavanju Srba sa Kosova. Rekoh to ne mozemo, jer Crkva ne zeli i ne moze da ucestvuje u raseljavanju Srba sa Kosova. Rekoh im: Svaki neka odluci za sebe i pobrine o sebi... Kako za dva i po meseca bombardovanja, i to svo vreme pregovora (i pre rata) nigde nisu pominjani Srbi sa Kosova i Metohije, kako oni nigde u potpisanom ugovoru nisu pomenuti, tako i sada, zvanicni drzavni mediji Beograda ni jednom recju ne pominju i ne govore o iseljavanju Srba sa Kosova i Metohije (Prizren, Orahovac, Djakovica, Pec, Decani). Zadnji zadatak vojske je da ostavi Srbe iza sebe. I vojska se potrudila i ranijim radom, i sada u povlacenju. Da bi neko sutra mogao da ukaze na neuspeh mirovnih snaga i da ih optuzi da nisu pruzili Srbima potrebnu zastitu, te na poraz zapadne politike. Zvanicni mediji govore samo o pobedi, o miru koji je zavladao, o ocuvanom integritetu i suverenitetu zemlje, i o pocetku obnove razrusene zemlje (juce - most kod Beske).

Ali, i nemacki General Von Korf ne ispuni jucosnje obecanje. Nocas su OVK-a i narod (Albanci) do duboko u noc slavili svoju pobedu pucanjem, gocevima, pesmom. A nemacke patrole - nigde u gradu. U mnoge srpske kuce upadali trazeci oruzje, preteci i nagoneci da odlaze. Sve kako su vojne, policijske i paravojne snage do nedavno radile sa Siptarima. Oko 11 sati, kidnapovan je u centru Prizrena monah, otac Hariton (Lukic) koji je kolima posao da obavi neki posao. Kadnapovano je raznim mestima u gradu jos pet Srba. Pucanje i jurnjava po gradu ceo dan. Radio stanice i telefonske linije se usijale od rada. Preostli Srbi sabrali se uglavnom u Bogosloviji. Pokusavamo da preko Pristine obezbedimo za sutra autobuse za evakuaciju, jer smo videli da je vrag odneo salu. Kod o. Miroslava stigao vladika Atanasije. Angazovao se i on. I Amfilohije stigao do Sopocana.

U 18,30. stize s. Katarina, Magdalina i Justina sa o. Radivojem Panicem u pratnji Britanaca. Bile su u Svetoj Trojici. Manastir je SAV SPALJEN... Sa njima u Gracanicu posla i bratija iz Sv. Arhangela, i iz man. Zocista. Oko 20. casova dosao oficir iz KFOR-a major Jensch Dietrich, sa jos dva vojnika. Razgovarali smo oko dva sata. Detaljno. O nama, o man. sv. Arhangela, o Bogosloviji, o narodu. Veoma je razuman, tih, razlozan. Dao obezbedjenje (za nocas) Episkopije i crkve sv. Djora, Bogoslovije. Cuo je od vodja UCK-a da ce njihovi nocas da nam zapale crkvu sv. Djordja. Zato daje obezbedjenje. Trazio sam preko njih da pronadju o. Haritona. Nisu uspeli za nocas. Trazio sa da se sutra sretnem sa Generalom Von Korfom. Ugovorili smo za 8. sati ujutru. U Episkopiji. Obezbedili su, rekose, za sutra 5 autobusa za narod, kao i svoju pratnju.

Osvanuo je i 16. juni. Nemacki General je stigao u zakazno vreme. Predocio sam mu stanje na terenu i potrebu da se sa narodom evakuisemo i mi iz Prizrena sa zeljom i nadom da se sto pre vratimo. "To zavisi od Vas", rekao sam. Razumeo je, izrazio zaljenje zbog toga i nalozio majoru da taj izlazak bude bezbedan. Ceo dan su vrsene pripreme. Telefoniranja sa Pristinom u vezi autobusa, sa narodom u Prizrenu, sabirali se u Bogosloviji. Vojnici KFOR-a su pokrivali prostor od Episkopije do Bogoslovije. Dogovoreno je da u Episkopiji ostanu tri nasa coveka. Major je sacinio ugovor o obezbedjenju objekata: Episkopije sa crkvom, Bogoslovije i manastira sv. Arhangela sa personalom.

Autobusi su dosta kasnili. Stigli su u 16,45. Sa njima Vladika Atanasije, jerodj. Maksim, o. Stefan, o. Antonije i s. Katarina. Narod se ukrao u pet autobusa i 30-ak kola. Kolona je krenula ispred Sinan-pasine dzamije tacno i 18. casova. Kroz spalir sa obe strane okupljenih Siptara, UCK-a, dece i odraslih uz zagusljujucu viku: Lopovi, lopovi... Nato, nato... UCK-a, UCK-a, sto je delovalo jako deprimirajuce i krajnje ponizavajuce. U Prizrenu je ostalo, mozda, jos 30-ak porodica sa po nekim calnom, i ni jedna kompletna. Obezbedjenje je bilo jako i profesionalno.

U Gracnicu, pred manastir, stigli smo u 20.45. narod u autobusima i kolima produzio je dalje do Vranja. Monastvo i svestenstvo je ostalo u manastiru Gracanica. Docekalo nas svestenstvo iz Pristine i okoline sa nesto naroda. Tu i nova saznanja o stradanju Srba po raznim mestim: Slovinje, Stojkovići kod Urosevca, Nerodimlje... Sve to unosi nespokojstvo i nemir medju Srbe i u velikim srpskim Enklavama. Mnogi se pakuju po Lipljanu, Kosovu Polju, Obilicu. U narod ulaze bukaci (poslani ili nagovoreni) koji podsticu narod na seobu i seju strah. Komanda KFOR-a apeluje da se oстане, obecavajući da ce svima pruziti sigurnost. Ja sam ponovio svoj stav i blagoslov. Srbi u velikim Enklavama da se samozastite dok mirovne snage ne zavedu red i mir. To i mogu i moraju. Pokretanje takvih celina na seobu, cesto i bez povoda i bilo kakve neposredne opasnosti, jeste cista izdaja...

I tako dalje, i tako redom. Dan za danom, mesec za mesecom, evo skoro godinu dana. Obecanje KFOR-a se ne izvrsise. Srbi i dalje stradaju, ubijaju ih i kidnapuju, crkve i manastiri se ruse... Ali, i Srbi opstaju u vecim Enklavama, opet zahvaljujuci samo bezbednosti koju im obezbedjuje KFOR. Mi smo ostali sa svojim narodom. Delili sa njima svako zlo, jer dobro nije bilo. Trudili smo se i trudimo da privolimo ili prinudimo medjunarodnu zajednicu da ispuni obaveze koje je preuzela Rezolucijom Saveta Bezbednosti UN 1244. Rezultati su mrsavi, ali se bez toga ne moze.

Kada se situacija koliko toliko stabilizovala, osetila se potreba da srpska zajednica na Kosovu i Metohiji treba jedinstveno da nastupa u resavanju svih svojih problema, u cilju bolje zastite i bezbednosti naroda koji je ostao na Kosovu, i na stvaranju neophodnih uslova za povratak svih prognanika sa Kosova i Metohije, kako Srba tako i ostalog nealbanskog zivlja. U tom cilju se i rodila misao i ideja o stvaranju Srpskog Nacionalnog Veka Kosova i Metohije, koje bi

delovalo jedinstveno na citavom podvircu Kosova i Metohije. Od dana onavanja, SNV se trudilo i trudi se da casno izvrsava tu svoju ulogu. Sve sto cini, svi kontakti sa institucijama ili pojedincima medjunarodne zajednice, svi susreti i razgovori, sva putivanja po svetu, imaju pred sobom samo dva cilja: veca bezbednost i sigurnost za Srbe koji su ostali na Kosovu i Metohiji, i stvaranje adekvatnih uslova za povratak svih prognanih i izbeglih Srba na svoja ognjista, u svoja sela i gradove.

Ovde bismo samo napomenuli da smo tokom prosle godine dostavljali u vise navrata izvestaje Svetom arhijerejskom sinodu o dogadjajima koji su se odvijali na Kosovu i Metohiji, te bi se to moglo uzeti kao dopuna ovom izvestaju.

Pored svega recenoga, pored tolikog stradanja naseg naroda i fizickog razaranja i unistenja crkava i mastira, duhovni zivot i rad sa narodom u nasoj Eparhiji, nije se prekidao, iako se odvijao u veoma teskim uslovima, narocito sto se tice putovanja po Kosovu i Metohiji - nikuda bez pratnje KFOR-a. Cak bi se moglo reci da se stanje u manastirima znatno popravilo dolaskom novih iskusenika, novim monasenjem u rukopolozenjima.

U toku protekle godine imali smo 10 monasenja u muskim manastirima, i 4 monasenja u zenskim manastirima. Imali smo tri rukoplozenja u cin jeroDjakona, i jedno u cin jeromonaha, i jednog svestenika smo proizveli u cin Protojereja. Od naseg dolaska u man. Gracanicu 16. juna prosle godine, tamo se sluzi svakodneвно sveta Liturgija za spas roda nasega. Sa nadom na milost Bozju, na molitve nasih svetih predaka, i svesrdnu pomoc u molitvama Vas, braco Arhijereji, mi cemo nastaviti i dalje da radimo koliko mozemo i kako umemo da spasemo i sacuvamo sto se spasti moze. Svetom arhijerejskom saboru odan u Gospodu.

Episkop rasko-prizrenski
+ARTEMIJE

24./25 MAJ

SEST NAPADA NA RUSKE VOJNIKE

Pristina - Tokom protekle noci dogodilo se sest oruzanih incidenata na ruske vojnike KFOR-a, izjavio je na jucerasnjoj konferenciji za novinare portparol Kfora Filip Anido. Dva puta su ruski vojnici bili meta raketnih napada.

Pucnjave su se dogodile oko 22 casa 14 kilometara istocno od Kijeva, zatim od 22 i 20 na kontrolnom punktu sest kilometara od Maliseva Takodje, pucnjava je zabelezena i ujutru oko 2, i oko 2.30 casova. Antitenkovska raketa ispaljena je 2:20 minuta na ruski kamp u Kijevu 12 kilometara istocno od Kline. Na isti kamp druga antitenkovska raketa ispaljena je jedan sat kasnije. Tokom ova dva napada povredjena su dva ruska vojnika. Na direktno pitanje da li ovi napadi imaju veze sa jucerasnjim hapsenjem predsednika Akcije za buducnost Kosova Ramusom Hajradinijem portparol Kfora Filip Anido odgovorio je potvrdno. Anido je naglasio da su ruski vojnici ravnopravni pripadnici Kfora i da su samo obavljali svoju duznost.

Informativna sluzba
Srpske pravoslavne crkve
26. maj 2000. godine

SVETI ARHIJEREJSKI SINOD **U POTPUNOSTI PODRZAO ZAHTEVE STUDENATA**

Sveti arhijerejski sinod Srpske pravoslavne crkve u svojoj danasnjoj sednici odlucio je da u potpunosti podrzi zahteve studenata Beogradskog i drugih univerziteta u Srbiji koji se na demokratski, miran i nenasilan nacin bore za autonomiju svojih fakulteta, slobodu obrazovanja i informisanja u nasoj Otadzbini.

Sveti arhijerejski sinod ponovo poziva organe vlasti da se uzdrze od bilo kakvog nasilja nad studentima i puste na slobodu sve one koji su poslednjih nekoliko dana zatvoreni. Jer, sramota je biti mimo civilizovanog sveta.

HAJRADINAJ NAPAO PATROLU KFOR-a

Pristina - Na ruskom kontrolnom punktu u blizini sela Lozice, osam kilometara od Maliseva, kod predsednika Alijanse za buducnost Kosova Ramusa Hajradinaja pronadjena je oruzani list cija je vaznost istekla. Haradinaj i tri njegova saputnika privremno su uhapseni. Posle pretrazivanja kola pronadjena su i zaplenjena dva komada oruzja. Dok je bio uhapsen Haradinaj je pokusao da pobegne sa mesta dogadjaja napavsi ruskog vojnika, kome je pokusao da otme oruzje. Kada su pripadnici vojne policije pokusali da obuzdaju Hajradinaja, lider Alijanse za buducnost Kosova lakse je povredjen. Prva pomoc mu je pruzena u ruskom kampu u Malisevu, a zatim je helikopterom prebacen u Pristinu.

25./26. MAJ Protosindjel Sava o ostavci Momcila Trajkovica

SRPSKI INTERESI - MORALNA OBAVEZA SVIH

Gracanica, Beograd - Povodom ostavke Momcila Trajkovica na mesto predsednika Izvrsnog odbora srpskog nacionalnog veca Kosova i Metohije, protosindjel Sava (Janjic), sekretar episkopa rasko-prizrenskog Artemija, izjavio je da SNV "ceni sve dosadasnje Trajkoviceve napore i da se nada da ce on i dalje saradjivati sa SNV, kao i clanovi drugih srpskih politickih partija".

"Srpski pokret otpora na celu sa Momcilom Trajkovicem, kao i svaka druga srpska politicka partija na Kosovu i Metohiji, ima pravo da samostalno deluje, ali i moralnu obavezu da se zalaze za zajednicke interese cele srpske zajednice. To su, pre svega, opstanak i ostanak srpskog naroda na vekovnim ognjistima.

Da li ce Srpski pokret otpora nastaviti da radi u tom pravcu videce se, pre svega, iz toga da li ce se ovaj pokret koji vec duze vremena radi sa blagoslovom episkopa Artemija, i dalje zalagati za jedinstvo srpskog naroda", istic se u

saopštenju oca Save, koji podseca da je "SNV Kosova i Metohije zamisljeno kao koordinativno telo u kome deluju predstavnici raznih politickih partija pod blagoslovom Crkve i da ono nije partija ili politicki pokret", te da su stoga "moguci i razliciti prilazi resavanju problema", ali je i neophodna svest o borbi za jedinstvene ciljeve i uzajamno postovanje razlicitosti, sto predstavlja jedini nacin da Srbi kao narod prezive".

Nastavljaju se incidenti u Presevskoj dolini

NA METI NAPADA POLICIJSKI PUNKT

Bujanovac - Poslednja dva incidenta kod policijskog punkta MUP Srbije u selu Konculj u demilitarizovanoj zoni prekjuce su se desila u razmaku od samo nekoliko sati.

Najpre je oko trinaest sati otvorena vatra iz minobacackog oruzja na vozilo patrole policije. Albanski ekstremisti su iz obliznjeg sumarka pogodili policijsko vozilo, ali na sreću nije bilo povredjenih. Iz bezbednosnih razloga, put Bujanovac-Gnjilane bio je zatvoren za saobraćaj oko jednog casa. Drugi napad desio se prekjuce u kasnim popodnevnim satima, kada su ispaljena dva minobacacka projektila na jedno civilno vozilo koje je iz pravca Gnjilana preko Dobrosina i Konculja islo ka Bujanovcu. I ovoga puta nije bilo ljudskih zrtava ali je pricinjena materijalna steta.

Novinaru Danasa izvori bliski policiji na jugu Srbije potvrdili su da je u subotu oko 20 sati policijski punkt kod Konculja, koji se nalazi na samoj administrativnoj granici izmedju Srbije i Kosova raketiran sa vise od deset minobacackih projektila, a korisceno je i snajpersko naoruzanje. Povredjenih nije bilo, a nakon napada ekstremisti su se razbezali.

Policijski izvori navode da je rec o napadima pripadnika takozvane Oslobojilacke vojske Preseva, Bujanovca i Medvedje, koji su stacionirani u brdsko-planinskom selu Dobrosin, iznad puta koji od Bujanovca vodi ka Gnjilanu.

Na podrucju Presevske doline do sada je od jula prosle godine registrovano 39 incidenta

BIOSKOP U PRISTINI

Pristina - Filmskom projekcijom albanskog filma "Generalni bunker" u Pristini je sinoc u 20 casova ponovo proradio bioskop "ABC" bivsi "Vlaznimi", koji su renovirali Francuzi. Ovo je prvi bioskop koji je otvoren za gradjane Pristine od proslogodisnjeg NATO bombardovanja. Cena ulaznice je 3 DEM.

Poceo ministarski sastanak NATO u Firenci

SRBIJA NA DNEVNOM REDU

FIRENCA (Beta) - U Firenci je u sredu pocelo prolecno zasedanje sefova diplomatija NATO na cijem je dnevnom redu situacija u Srbiji i na Kosovu. Kako je rekao generalni sekretar NATO Dzordz Robertson, bice reci o "naporima za postizanje trajnog mira i stabilnosti na Balkanu", kao i stanju na Kosovu.

Tema sastanka bice, kako je najavio Robertson, i pritisci Beograda na Podgoricu, kao i pokusaj gusenja medija u Srbiji. Tokom razgovora ocekuje se da ce se iznova ispoljiti razlike u stavovima, i to ne samo izmedju Zapada i Moskve, vec i izmedju SAD i evropskih partnera.

Americki drzavni sekretar Medlin Olbrajt ocenila je da za Srbiju nema nikakve buducnosti dok je na vlasti Slobodan Milosevic.

Ona je rekla da Milosevic zastrasuje politicke neistomisljenike i vrsi pritisak na njih, da vodi surovu kampanju ucutkivanja nezavisnih medija, te da je zemlju izolovao i ucinio je najsiromasnijom u Evropi. Naglasavajući da Zapad ne moze da uvede demokratiju u Srbiji, ne navodeći nikakve konkretne nove mere pomoci, istakla je da ce se nastaviti naponi da se demokratska opozicija u Srbiji podstakne na ujedinjenje, kao i podrška nezavisnim organizacijama.

Kada je rec o Kosovu, Olbrajtova je rekla da je najvaznije da NATO mora da ostane odlucan u nastojanjima za postizanje postavljenih ciljeva na Kosovu.

„Zajedno moramo da uputimo poruku da je akcija koju smo prosle godine preduzeli na Kosovu pocetak novog poglavlja u regionu, a ne nova verzija stare price," rekla je Madlen Olbrajt.

26./27.MAJ Rada Trajkovic o svom odustajanju od puta u Djakovicu

POLITICKI POEN ZA SRBE

Pristina - Sef Unmik-a Bernar Kusner je za sastanak PAVK-a, koji je odrzan 23. maja, pripremio zajednicku izjavu kojom je trebalo osuditi presudu Suda u Nisu za 143 Albanca na vise od 1600 godina zatvora. Srpski clan PAVK-a Rada Trajkovic je izrazila neslaganje sa potpisivanjem izjave dok se u nju ne uvrsti izjava o pripadnicima nealbanskih naroda kidnapovanih od dolaska KFOR-a. Lider Demokratske partije Kosova Hasim Taci je takodje bio protiv potpisivanja izjave, smatrajući da to "nije dovoljno i da ce samo iritirati porodice", ali je predlozio da sa njim i Bernarom Kusnerom na susret sa porodicama osudjenika u Djakovicu podje i Rada Trajkovic.

"Na opste zaprepascenje svih prihvatila sam poziv", kaze ona. "Kusnerov zamenik Dzok Kovi pozvao je na stranu mene i Tacija i rekao mi da ce skupo platiti ako mi bude falila dlaka s glave. Za 16 sati je bilo zakazano poletanje helikoptera iz komande KFOR-a. Kusner je kasnio oko 15 minuta. Sela sam u helikopter, stavila slusalice. Kusner me je pozvao da izadjem jer, kako je rekao, mora sa mnom da prica. Posto je insistirao, izašla sam i on me je zamolio da ne idem, jer je veoma opasno. Rekao je da me mogu napasti, oboriti helikopter ili uraditi nesto drugo. Odbila sam takav predlog jer sam na Tacijevu provokaciju rekla da cu ici u Djakovicu", kaze Trajkoviceva i dodaje: "Kusner je bio u neprilici jer nije mogao reci novinarima da cu i ja ici sa njima. Dosao je i general Huan Ortunjo, cestitao mi je na znacajnom politickom poenu za Srbe i pokazanoj hrabrosti.

Objasnio mi je da KFOR ima informacija da bi me zaista mogli napasti. Zbog njegove molbe sam u poslednji cas odustala od puta."

Stav Srpskog nacionalnog veca Kosova i Metohije je da treba saradivati ali ne ciniti velike ustupke medjunarodnim organizacijama, jer je to jedini nacin da se pomogne Srbima na Kosovu.

Prema pisanju makedonske stampe

UNMIK MENJA PECATE

Skoplje - Portparol Granicnog komiteta UNMIK-a Valter Volf najavio je promenu sadrzine pecata UNMIK-a na pasosima lica koja su boravila na Kosovu. Volf je jucerasnjoj Novoj Makedoniji izjavio da bi na pecatu UNMIK-a mogle da se izostave jugoslovenske lokacije i da se unesu jedinstveni brojevi.

Na granicnom prelazu Tabanovci vec nekoliko dana nije dozvoljen prelaz u SRJ makedonskim gradjanima koji u pasosima imaju pecat UNMIK-a koji su dobili dok su boravili na Kosovu, cime su najvise pogodjeni makedonski prevoznici. Jucerasnji Dnevnik pise da Makedonija mora zauzeti cvrsci stav prema UNMIK-u da bi resila ovaj problem. Pozivajuci se na diplomatske izvore, list pise da se na resenju ovog problema ubrzano radi na relaciji UNMIK-Beograd i UNMIK-Skoplje. Dnevnik tvrdi da ce problem sa "Kusnerovim pecatima" ipak brzo biti resen, zbog toga sto Rezolucija 1244 o Kosovu vazi do 10. juna. Tada ce UN odluciti o eventualnoj izmeni te rezolucije ili donosenja nove. Do tada, pise Dnevnik, Beograd ce prozuiti sa vracanjem svih stranih drzavljana koji u svojim pasosima imaju pecat UNMIK-a. (Beta)

POGODJENA ALBANSKA KUCA

Bujanovac - Za samo tri dana desilo se vise napada albanskih ekstremista na policijski punkt kod sela Konculj u demilitarizovanoj zoni uz samu administrativnu granicu sa Kosovom. Iz pravca sela Dobrosin prekjuce je punkt MUP Srbije bio pod minobacakom i vatrom iz automatskog oruzja, ali nije pogodjen. Projektil kalibra 60 milimetara zavrpio je u dvoristu kuce Ruzdija Ljimanija u selu Konculj. Osteceno je vozilo a vise gelera zavrpio je u zidovima kuce ove albanske porodice.

KFOR POTVRDIO UBISTVO SRBINA

Pristina - Jedan Srbin ubijen je prekjuce u Kosovskoj Vitini, potvrdio je juce KFOR. Portparol KFOR-a Filip Anido saopstio je da je 51-godisnjeg Srbina, ispred autobuske stanice u Vitini, ubio nepoznati napadac sa tri hica iz pistolja. Srpski izvori javili su, posredstvom radio-amatera da je ubijen Vladimir Ilic.

Francuski vojnici prekjuce ujutro su pretresli naselje Bosnjacka mahala u Kosovskoj Mitrovici, u potrazi za oruzjem i nedozvoljenom opremom, rekao je Anido. Pripadnici KFOR-a pronasli su i zaplenili tri "motorole". Anido je objasnio da se "motorole" smatraju nedozvoljenom opremom "kada se upotrebljavaju za podsticanje nemira i zastrasivanje, ili kada za to postoji sumnja".

Nepoznati napadaci ispalili su, preksinoc oko 20,40, nekoliko hitaca na logor ruskih vojnika KFOR-a u selu Kijevo, severno od Maliseva. Nije bilo povredjenih, ni stete, ali ce medjunarodne snaga i policija UN primereno reagovati kako bi zaustavili ovakve akcije ekstremista, rekao je Anido. Komandant Multinacionalne brigade "Jug", nemacki brigadni general Roland Kater naredio je, jednom mehanizovanom vodu nemacke pesadije da pojača ruske jedinice u Kijevu. Anido je kazao da je americka artiljerija u sastavu Kfora juce ispalila 12 snaznih osvetljavajucih granata, u okviru podrške bezbednosnoj akciji koja je sprovedena juzno od Gnjilana. (Beta)

Opoziciji rok jos jedan dan

NA PROTESTNOM SKUPU VISE OD 5.000 AKADEMACA U BEOGRADU

Strajkom gladju protiv hapsenja. Radio Indeks umesto serpi. Od ponedeljka zborovi ispred svakog fakulteta, razradjuje se plan za odbranu Univerziteta

Beograd - Zato sto je 300 ljudi zverski prebijeno, 700 njih uhapseno, zato sto su zatvorili oci i usi Beogradu, dekretom zatvorili fakultete, na svakog uhapsenog ili pretucenog studenta stotinu otporasa stupa u strajk gladju. Prvog dana pozvacemo profesore da nam se pridruze, drugog opozicione lidere, a potom i odbornike demokratskih opstina i strajkovacemo dok ne puste uhapsene - rekao je na jucerasnjem studentskom protestu na platou ispred Filozofskog fakulteta aktivista Otpora Branko Ilic. On je najavio da ce se od 29. maja u minut do 12 studenti okupljati na svim fakultetima, a zatim pozvao kolege da se pridruze otporasima koji odlaze u Sabornu crkvu "da se pomole Bogu za duse policajaca koji ce ih prebijati i duse roditelja koji nece biti sa njima".

Sveti arhijerejski sinod SPC u potpunosti podrzava zahteve studenata Beogradskog i drugih univerziteta u Srbiji koji se na demokratski, miran i nenasilan nacin bore za autonomiju svojih fakulteta, slobodu obrazovanja i informisanja u nasoj zemlji, prenosi Informativna sluzba SPC jucerasnju odluku Sinoda.

U saopstenju iz Patrijarsije istice se da "Sinod ponovo poziva organe vlasti da se uzdrze od bilo kakvog nasilja nad studentima i puste na slobodu sve one koji su poslednjih nekoliko dana zatvoreni, jer je sramota biti mimo civilizovanog sveta".

Okupljenim studentima, bilo ih je vise od pet hiljada, saopsteno je da Naucno-nastavno vece Filozofskog fakulteta odbija dekret Jevrema Janjica, ministra za visoko skolstvo, a akademik Milan Kurepa procitao je pismo Udruzenja profesora i istrazivaca Srbije u kojem se trazi Janjiceva ostavka.

Predvodjena majkama studenata i studentkinjama koje su nosile belu odecu i bukete belih rada, kolona ucesnika protesta krenula je Knez Mihajlovom ulicom pevajuci "Spasi Srbiju i ubij se, Slobodane!" i skandirajuci "Otpor, Otpor!", "Pomozi Boze!" i "Svi u napad, ajmo, ajde!". Kolonu su pozdravljali prolaznici i prodavci u Knez Mihajlovoj, kao i pripadnici Srpskog pokreta obnove sa prozora zgrade u kojoj je sediste ove stranke. Demonstranti su otpozravili sa "Izadjite napolje!".

U Sabornoj crkvi majke studenata pomolile su se za svoju decu i celivale ikonu, a zatim su demonstranti krenuli pred Skupstinu grada. Ispred zgrade gradskih organa uprave na Trgu Nikole Pasica pridruzili su im se novinari ugasenog Studija B pozdravljeni aplauzima.

Na platou ispred Skupstine grada ucesnicima protesta se obratio gradonacelnik Vojislav Mihailovic, prekidan i nadjacavan skandiranjem "Izlazite napolje!", "Ko izda p...a!", "Je...e se, lideri!".

- Niko ne sme da deli opoziciju i Otpor, jer je i opozicija protiv rezimskog nasilja. Nasa snaga je u broju ljudi koji su za demokratske promene - rekao je Mihailovic i izrazio uverenje da ce se na danasnjem mitingu okupiti 100 hiljada ljudi. Okupljeni gradjani rekli su Mihailovicu da opozicija 12 godina nije nista uradila za promene, te da gradska vlast ne cini nista da obustavi nasilje.

Po zavrsetku Mihailovicevog govora, okupljeni su se na poziv Branka Ilica razisli. Ilic ih je pozvao da dodju na opozicioni miting kako bi videli "sta planira opozicija"

Odlozen naucni skup o položaju univerziteta u Srbiji

PROFESORI TREBA DA BRANE STUDENTE

Beograd - Naucni skup "Univerzitet izmedju pada i nade", koji je trebalo da bude odrzan juce, odlozen je zbog najavljenih studentskih protesta. Marija Bogdanovic, bivsi dekan Filozofskog fakulteta rekla je da je skup koji je trebalo da bude odrzan povodom dvogodisnjice donosenje Zakona o univerzitetu, odlozen "samo na nekoliko dana". Pedesetak prisutnih profesora usvojili su dva saopstenja.

U saopstenju Udruzenja profesora i istrazivaca, koje je procitao akademik Milan Kurepa, od Janjica se zahteva ostavka i napominje da je je takvom odlukom "zapoceo generalni strajk za koji ni studenti ni profesori ne mogu biti optuzeni". Bivsi profesor Pravnog fakulteta Jovica Trkulja procitao je saopstenje Odbora za organizaciju ovog naucnog skupa, koje su kasnije i prisutni profesori potpisali, u kome se trazi smena "imenovanih" dekana i rektora pojedinih fakulteta i apeluje na Vladu Srbije da "stane na put nasilnistvu", kao i da promeni postojeći Zakon o univerzitetu.

POZAR U TREPCI

U požaru koji je u 3.30 casova izbio u fabrici Trepca u juznom albanskom delu Kosovske Mitrovice, izgorela je hala "Celija", glavni pogon metalurgije cinka.

27./28. MAJ

MARINKOVICU 13,6 GODINA

PRISTINA (Beta) - Srbin sa Kosova Sasa Marinkovic (21) osudjen je juce u Gnjilanu na 13 godina i sest meseci zatvora zbog ubistva jednog kosovskog Albanca. Radio Kosovo je javilo da je to prva sudska presuda izrecena od kada je pokrajina pod medjunarodnom upravom. Marinkovicu je pre tri dana pocelo sudjenje u Okruznom sudu u Gnjilanu, pod optuzenom da je 21. septembra proslje godine ubio Rahmana Ramadanija (79) iz sela Perivojce kod Kosovske Kamenice.

Na putu od Krusevca do juzne srpske pokrajine

STUDENTE S KOSMETA PRESRELA NAREDBA

KRUSEVAC - Vise studenata Medicinskog, Poljoprivrednog, Prirodno-matematickog fakulteta Univerziteta u Pristini, sa sedistem u Krusevcu, kao i Vise kosovopoljske poslovne skole u Blacu, u petak su se s pola puta prema Kosovu vracali nazad da bi trazili svoje profesore, uzimali potpise i overavali semestar.

- Ovo je haos - kazu Ljiljana, Tanja i Andrijana iz Kosovske Mitrovice, koje su se s torbama (zive u severnom delu Mitrovice), vratile s pola puta, od Raske. - Na autobuskoj stanici smo cule da je drzava zavrшила skolsku godinu. Pola studenata nije ni obavesteno da od danas ne smeju da ulaze u prostorije fakulteta.

Slucajno smo cule i vratile se, jer tako pise u naredbi, a ne znamo kako ce se vratiti oni koji su juce-prekjuce stigli na Kosovo - u Grcanicu, Kosovo Polje, Mitrovicu... ili negde po Srbiji, gde su im raseljeni roditelji. Evo, danas, odjednom, prave guzvu i hoce sve da se završi za jedan dan. Traze da odmah uzmemo potpise, overimo semestar, a dele i humanitarnu u pomo od po 2.000, samo da sto pre odemo odavde.

A nas niko ni za sta ne pita, pa smo i krenuli ovim putem - pricaju studenti s Kosova i mole da im se imena "ne povlace" po novinama "jer im je dosta svega".

Odgovorni na fakultetima i u Rektoratu Univerziteta u Pristini kazu da su dobro organizovani da preko svojih sefova katedri i odeljenja sprovode naredbu.

- Plan i program smo ispunili i skolska godina je završena, ali to oko potpisa i overe semestara svi studenti ne mogu za dan da završe, jer mi s Kosova radimo u posebnim uslovima - kaze dekan Medicinskog fakulteta Univerziteta u Pristini, prof. dr Milovan Knezevic.

A studenti koji su se sa svojim profesorima okupili ispred Dijagnostickog centra Zdravstvenog centra u Krusevcu (ionako nemaju prostorije za okupljanje i normalno odrzavanje nastave, a kamoli za neki praktican nastavni rad) - ogorceni su.

Kazu da su im ovdasnje vlasti jos na pocetku akademske godine skinuli s ulaza natpis Medicinski fakultet iz Pristine, pa proizlazi da da su studenti i profesori "ucili na divlje" u objektima gde je "zabranjeno" isticanje akademske institucije. Jos pre nekoliko meseci ovde su pristinskim studentima i profesorima ukinute telefonske linije, kako neko ne bi kontaktirao sa svetom.

Ipak, u cetvrtak uvece se proslavilo apsolventsko vece.

U MITROVICI UKINUT POLICIJSKI CAS

Kosovska Mitrovica - U Kosovskoj Mitrovici sinoc je prestao da vazi policijski cas, koji je u ovom gradu, odlukom predstavnika medjunarodne zajednice, trajao od ponoci do sest casova ujutru. Iz bezbednosnih razloga, policijski cas bice zadrzan samo u dve ulice - u Kolasinskoj i Ulici oslobodjenja, takodje od 24.00 do 6.00 casova. (FoNet)

Vijesti o borbenoj gotovosti u Crnoj Gori

DOZVOLJENE SVE MERE

Podgorica - Podgoricke Vijesti objavile su tekst za koji se navodi da je naredba komandanta Druge armije Vojske Jugoslavije general-pukovnika Milorada Obradovica o merama borbene gotovosti pripadnika te armije, uz faksimil prve i poslednje strane tog dokumenta.

List navodi da je general Obradovic naredbu doneo 22. maja, na osnovu naredjenja koje mu je Generalstab VJ uputio dva dana pre toga. U obrazlozenju naredbe koju Vijesti, kako navode, prenose integralno, kaze se da spoljni neprijatelj u sprezi sa "separatistickim, pojedinim opozicionim i drugim neprijateljskim snagama psiholosko-propagandnim i drugim delatnostima rade na rusenju legalno izabrane vlasti u SRJ" i da "teroristickim akcijama prema politickim, vojnim i poznatim privrednim licnostima nastoje da unesu strah, nemir, nesigurnost gradjana i dovedu do gradjanskog rata". (Beta)

OLBRAJT BRANI TRIBUNAL

London - Americki drzavni sekretar Medlin Olbrajt sastala se sa glavnim tuziocem Haskog tribunala Karlom del Ponte, kako bi izrazila podrsku medjunarodnom krivicnom sudu za ratne zlocine pocinjene u bivsoj Jugoslaviji, u svetlu najnovijih kritika upucenih na racun njegovog rada. (Beta)

Sukob Dobrotinjana sa vojnicima KFOR-a

POVREDJENA TRI SRBINA

Lipljan- Trojica Srba povredjena su u lipljanskom selu Dobrotin kada su u masu, koja je protestovala zbog napada Albanaca na njihovog sunarodnika, uletela tri automobila, javili su juce radio-amateri.

Incident se dogodio preksinoc, dok su Srbi iz Dobrotina protestovali zbog toga sto medjunarodne snage nisu nista preduzele da uhvate grupu Albanaca, koji su tokom dana pretukli njihovog mestanina Milorada Gudzica (64), vec su blokirali selo. Otvoreni prelom noge zadobio je Predrag Peric (35), izbeglica iz susednog sela Slovinje, a Jordu Ciricu (65) iz Dobrosina polomljene su obe ruke, dok je Vladici Trajkovicu (20) polomljena noga.

Radio-amateri navode da je tenzije podiglo odbijanje pripadnika KFOR-a da ka ruskoj bolnici u Kosovom Polju propuste vozila sa povredjenim Srbima. Vojnici su, prema tom izvoru, koristili palice, a kasnije su pucali u vazduh. Medjunarodne snage su, prema tvrdnjama mestana Dobrotina, pretukle i nakratko uhapsile Zivorada Cirica (40). (Beta)

Prema proceni OEBS

POPISANO 300.000 OSOBA

Pristina - Popis na Kosovu ne daje ocekivane rezultate, potrebna je jaca medijska propaganda, izjavila je u Pristini portparol UNMIK-a Suzan Manuel. Dosad je, po njenim recima, popisano oko 300.000 gradjana, evidentirano je i oko 30.000 zahteva onih koji nemaju valjanu dokumentaciju. Prema proceni OEBS, ukupan broj Albanaca na Kosovu ide do milion i po. (FoNet)

Posle bombaskog napada u Kosovu Polju

DEBLOKIRAN PUT

PRISTINA-PEC

Kosovo Polje - Danski vojnici iz sastava KFOR i medjunarodne policije deblokirali su juce, oko 14.30 casova, put Pristina-Pec, koji su, kod sela Bresje, od sinoc u blokadi drzali Srbi.

Oklopni transporteri uklonili su barikade, koje su postavili Srbi iz Kosova Polja u znak protesta sto je preksinoc, pet njihovih sugradjana povredjeno od rucne bombe koju je bacila nepoznata osoba. U trenutku kada je KFOR krenuo u akciju deblokade puta, na barikadi je bilo oko 50 Srba. Pripadnici medjunarodnih snaga bili su pod punom ratnom opremom. Srbi nisu pruzali nikav otpor, samo su zvizdali pripadnicima KFOR-a dok su uklanjali barikadu.

U Kosovu Polju juce pre podne poceo je sastanak predstavnika Srba i medjunarodne zajednice na Kosovu o otklanjanju blokade magistralnog puta Pristina-Pec, izjavio je Beti predsednik Srpske nacionalne skupstine Kosova Polja Sveta Grujic. On je najavio da ce Srbi na tom sastanku sa predstavnicima UNMIK-a, KFOR-a i policije UN na Kosovu zatraziti garancije za licnu bezbednost i slobodu. (Beta)

Nastavljena serija incidenata na Kosovu

JOS DVA NAPADA NA RUSKE VOJNIKE

Pristina - Portparol Kfora, major Skot Slejten rekao je da je u poslednja 24 casa na pripadnike ruske kontigenta iz sastava multinacionalnih snaga u dva navrata otvarana vatra iz automatskog naoruzanja, ali nije bilo povredjenih.

Major Slejten je kazao da su nepoznati napadaci preksinoc oko 23 casa otvorili vatru na rusku bazu Marina. "Oko ponoci u okolini Maliseva otvorena je vatra na kontrolni punkt KFOR-a, ali, kao i u prethodnom slucaju, nije bilo povredjenih", rekao je major Slejten, dodajuci da su na meti napadaca ponovo bili ruski vojnici. (Beta)

OTVORENA KANCELARIJA U BEOGRADU

Beograd- Dobrotvorna fondacija pravoslavnih hriscana Svajcarske (HOSC) otvorila je u Beogradu Kancelariju za koordinaciju crkvenih humanitarnih organizacija Evrope koje rade u nasoj zemlji. Ovaj poduhvat, nastao na inicijativu partnera iz Svajcarske, Nemacke, Norveske, blagoslovio je i patrijarh srpski gospodin Pavle.

- Samo za potrebe beogradsko-karlovacke Arhiepiskopije, ova organizacija mesечно za ishranu obezbedjuje 135.000 nemackih maraka. Veliku finansijsku pomoc salju i evangelisticke i katolicke humanitarne organizacije sirom Evrope, kaze Gabrijela Spasojevic - Sijes, odgovorna za projekte u Jugoslaviji. Osnivac HOSC je Crkvena opstina Svete Trojice (Cirih) SPC, a predsednik je protojerej Drasko Todorovic.

NOJKIC DOBIO OTKAZ U PTT

Kosovo Polje - Posmatrac Srpskog nacionalnog veca u Privremenom administrativnom vecu Kosova Randjel Nojkic prekuje je dobio otkaz u PTT-u, jer se nije javio na novi posao u Radnu jedinicu Nis, prenosi Srna. Zaposleni u PTT u Kosovu Polju kazu da sada ocekuju odluku o zabrani ulaska Nojkica u zgradu, koji je i nakon sto mu je dostavljeno resenje o novom radnom rasporedu nastavio da dolazi svakodnevno na posao. (FoNet)

29/30 MAJ Smena na celu francuskog kontingenta Kfor

NOVI KOMANDANT ZAN-LUJ SIBLE

Pariz - Brigadni general Zan-Luj Sible, postavljen je za novog komandanta francuskog kontingenta medjunarodnih snaga na Kosovu. On ce na celu Multinacionalne brigade Sever snaga mira pod kontrolom NATO u Mitrovici kakav je sluzbeni naziv ovog kontingenta, zameniti generala Pjera Saki d'Sana. U sastavu snaga kojim ce komandovati je 8.200 vojnika, od kojih su 5.700 Francuzi, a 2.500 je iz drugih zemalja, ali u sastavu francuskog kontingenta. Smena u mitrovackom stabu je redovna. Mandat komandanata je cetiri meseca.

General Zan-Luj Sible ima 53 godine i vec je bio u medjunarodnim snagama. Bio je 1987. komandant francuskog kontingenta u sastavu "Privremenih snaga UN u Libanu", koje su i danas angazovane na tom podrucju. (Sense)

DVE BOMBE BACENE NA SRPSKU KUCU

Obilic - Dve rucne bombe bacene su preksinoc oko 21 sat na kucu Natase Todorovic u Obilicu, saopstili su juce srpski izvori sa Kosova.

Kako su Beti preneli radio-amateri, jedna bomba je bacena pored ulaznih vratiju, a druga je uletela kroz prozor kuce. Od eksplozija bombi, u kuci Todorovica je nacinjena velika materijalna steta.

KFOR i UNMIK su na poziv preostalih Srba u Obilicu odmah dosli na uvidjaj. Radio-amateri prenose da su Natasine komsije prijavili snagama reda dvojicu suseda - Gazmenda i Kadriju Sulejmanija, koji su, kako Srbi navode, "izvrsili bombaski napad". Nema informacija da su ta dva Albanca uhapsena. (Beta)

Becki Standard o situaciji na Kosovu

TEROR NAD NEALBANSKIM STANOVNIŠTVOM

"Malobrojna srpska sela na Kosovu najbolje se prepoznaju po ulaznim punktovima na kojima dezuraju tesko naoruzani vojnici Kfora

Bec - Becki dnevnik Standard juce pise o veoma teskoj situaciji na Kosovu, gde i dalje vlada teror nad nealbanskim stanovnistvom. Pod naslovom "Nemoguca misija na Kosovu", dnevnik prenosi da se na Kosovu i dalje dizu u vazduh srpske crkve, da sudstvo ne funkcioniše, a da se osumnjiceni za najteze zlocine pustaju na slobodu.

"Malobrojna srpska sela na Kosovu najbolje se prepoznaju po ulaznim punktovima na kojima dezuraju tesko naruzani vojnici Kfora. Uprkos tome, skoro svakodnevno eksplodiraju bombe", isticie Standard, i kao primer navodi selo Slovinje gde je sa 20 kilograma eksploziva dignuta u vazduh srpska crkva. Dnevnik takodje opisuje uslove za rad oko 49 austrijskih policajaca u sastavu medjunarodnih policijskih snaga na Kosovu. "Kao veliki problem za medjunarodne policijske snage i dalje ostaju osvetnicki pohodi u kojima se naplacuju racuni iz prethodnog rata", objasnjava Standard. Becki dnevnik, pored teskih uslova za rad medjunarodne policije, ukazuje i da sudstvo prakticno ne postoji. "Tesko je pronaci sudije koje ce imati ugled u stanovnistvu i koje nece donositi etnicke presude. Na Kosovu trenutno nema sudskih postupaka, pa zato osobe uhapsene zbog najtezih zlocina, moraju da budu pustene na slobodu", isticie Standard, dodajuci da policajcima UN do sada nije polazilo za rukom hapsenje "velikih riba".

Becki dnevnik isticie da Oslobojilacka vojska Kosova, koja je transformisana u Kosovski zastitni korpus, nasilno kontrolise najveći deo trgovine na Kosmetu. Kao primer za nemoc medjunarodnih snaga, dnevnik navodi nedavno hapsenje jednog od bruce Hasima Tacija sa svercovanom robom i oko 100.000 nemackih maraka u gotovini. Uhapseni je morao, medjutim, da bude oslobojden nakon Tacijeve interevencije kod sefa Unmika Bernara Kusnera. "Jos je rano da bi se ovde primenile tvrde mere", prenosi Standard Kusnerovo opravdanje. (Beta)

Delegacija Crne Gore završila ucesce na skupu o Kosovu

Podgorica - Delegacija Vlade Crne Gore završila je svoje ucesce na trodnevnoj regionalnoj Konferenciji u Pristini koja se bavi Kosovom i njegovim susedima u zajednickoj buducnosti, preneli su juce podgoricki mediji.

Potpredsednik Vlade Crne Gore Dragisa Burzan, ocenio je u izjavi dnevniku Pobjeda da je "delegacija, uz dogovor sa domacinom, prema prvobitnom planu, po okoncanju svih predvidjenih susreta, uspesno završila posetu i ucesce na toj konferenciji".

U crnogorskoj delegaciji, pored Burzana, bio je i ministar inostranih poslova Branko Lukovac. Burzan je rekao da su

predstavnicima Crne Gore imali uspesne razgovore sa sefom civilne misije Ujedinjenih nacija na Kosovu Bernarom Kusnerom, makedonskim premijerom Ljupcom Georgijevskim i drugim zvanicnicima. Konferencija je pocela prekjuce u Pristini, a završava se danas. (Beta)

Mediji kritikovali makedonskog premijera Georgijevski

ISAO DA SE SRETNE SA TACIJEM

Skoplje - Svi makedonski elektronski mediji reagovali su juce na izjavu premijera Ljupca Georgijevskog da ce Makedonija najverovatnije tokom naredne nedelje otvoriti kancelariju za trgovinske, a mozda i politicke odnose sa Kosovom.

Georgijevski je juce u Pristini ucestvovao u radu konferencije o regionalnoj saradnji koju su pod nazivom "Kosovo i njegovi susedi zajedno u buducnost" organizovali Kosovska akcija za civilnu inicijativu i vise nevladinih organizacija iz Skoplja, Beograda, Tirane i Podgorice. Georgijevski je u Pristini razgovarao i sa liderom Demokratske partije Kosova Hasimom Tacijem i sefom Unmika Bernarom Kusnerom.

Makedonska drzavna televizija je prenela konstataciju Georgijevskog da vlada njegove zemlje sledi politiku medjunarodne zajednice na Kosovu i da se Makedonija u meunarodnoj zajednici spominje uz "epitet - sused Kosova". Nezavisna TV A1 je u izvestaju iz Pristine zakljucila da je nakon susreta makedonskog premijera sa Tacijem, u drustvu Arbena Dzaferija, i nakon njegove najave o otvaranju makedonske trgovinske, a mozda i diplomatske kancelarije na Kosovu, postalo jasno da cilj te prve premijerove posete nije bio okrugli sto o Kosovu, vec susret sa Tacijem.

Skopska TV Telma, ostro kritikujuci Georgijevskog, opomenula je premijera da bi za njega "bilo bolje da vise radi na sredjivanju katastrofalnog stanja kod kuće", umesto sto ide da se na Kosovu vidi "sa svojim prijateljem Hasimom Tacijem", bez najave jugoslovenskim vlastima. U anketi ove TV, gradjani Makedonije su ostro osudili Georgijevskog, izuzev Albanaca koji su podrzali premijerov potez. "Odlicno je uradio sto je otisao u Pristinu. Samo neka tamo i ostane i neka se ne vraca u Makedoniju", izjavio je jedan od anketiranih gradjana.

Listovi Dnevnik i Utrinski vesnik su u subotnjim izdanjima negativno ocenili premijerovu odluku da putuje u Pristinu, na forum pod nazivom "Kosovo i njegovi susedi zajedno u buducnost". Konferencija o regionalnoj saradnji pocela je prekjuce u Pristini. Na njoj su govorili Georgijevski, potpredsednik Vlade Crne Gore Dragisa Burzan, predsednik Skupstine Albanije Skender Djinusi i drugi. (Beta)

RASPODELA PAKETA SPC

Kraljevo - Poverenistvo Ujedinjenih granskih sindikata "Nezavisnost" juce je u Kraljevu pocelo da deli 1.600 humanitarnih paketa sa hranom i higijenskim sredstvima. Pomoc je obezbedila Srpska pravoslavna crkva, a pravo na paket imaju penzioneri sa clanskom kartom sindikata "Nezavisnost" koji imaju mesecna primanja manja od 800 dinara. (Beta)

PREGLED STRANE STAMPE

SUKOBI U BUJANOVCU, PRESEVU I MEDVEDJI

Novinske agencije su javile da su se clanovi tzv. „OVPMB" (Oslobodilacka vojska Preseva, Medvedje i Bujanovca) u toku prosle nedelje nekoliko puta sukobili sa srpskim snagama u bezbednosnoj demilitarizovanoj zoni širokoj 5 km izmedju Kosova i ostatka Srbije. Napadi su potekli iz sela Dobrosin koje se nalazi u bezbednosnoj zoni oko 100 metara od granice sa Kosovom. Granicu izmedju Presevske Doline i Kosova obezbeduju americke pionirske trupe od juna prosle godine, posle intervencije NATO-a na Jugoslaviju.

O „OVPMB" prvi put se culo u januaru ove godine kada se pojavila u demilitarizovanoj zoni, tvrdeci da predstavlja 70000 Albanaca koji zive u Presevskoj Dolini. Procenjuje se da „OVPMB" ima oko 100 ljudi pod oruzjem.

Po vojno-tehnickom sporazumu potpisanom izmedju Beograda i NATO-a juna prosle godine, u bezbednosnoj zoni duz granice sa Kosovom zabranjeno je prisustvo vojnih formacija. Samo je srpskoj policiji dozvoljeno da operise u bezbednosnoj zoni.

Komandant americkih pionirskih granicarskih jedinica kapetan Erik Makfaden (Erik McFadden) izjavio je da su albanski gerilci pre nedelju dana poceli vojne manevre Prema njegovim recima od ponedeljka svaki dan bilo je carki sa srpskom policijom, cula se vatra iz automatskog oruzja, kao i eksplozije minobacackih granata. Medjutim, nijedan Albanac nije zatražio medicinsku pomoc na Kosovu.

Vlada SAD je nekoliko puta izrazila zabrinutost da moze doci do ratnog pozara blizu Preseva, dok je nekoliko zapadnih zvanicnika ostro osudilo pocetne pobunjenicke pokrete i izjavilo da oni ne mogu ocekivati nikakvu podrsku za pobunjenicke ciljeve. Mirovne snage ne zelee da budu uvucene u borbu sa jugoslovenskim snagama.

Medjutim, ovih dana se oglasio vodja pobunjenika koji se predstavlja pod laznim imenom Bajram. Ciljevi njegove borbe su da se omoguci Albancima da sami odluče gde zelee da zive, kako i sa kim. On je isto tako rekao da su srpske snage otpocele ofanzivu protiv pobunjenika. Pobunjenici su morali da brane sebe i svoje kuće. Borbe su, prema njegovim recima, zapocele u utorak, a trajale su do srede popodne, kada su srpske snage od nekoliko stotina policajaca morale da se povuku. Svrha ovog srpskog napada, prema Bajramu, bila je da se ispita sposobnost „OVPMB" i njihovo naoruzanje. Srpske snage bile su u uniformama MUP-a, ali je on zakljucio, po njihovom ponasanju, da su to bile policijske i specijalne paravojne jedinice.

Predstavnik americkih snaga izjavio je 25. maja agenciji AP da je ovih dana bilo sporadicne vatre iz minobacaca i automatskog oruzja, ali nije mogao da potvrdi albanske tvrdnje o bilo kakvoj ofanzivi srpske policije.

Prema zvanicnoj televiziji, 24. maja albanski teroristi su ispalili nekoliko minobacackih granata ma policijsku stanicu kod Bujanovca, kao i da su one dosle iz pravca Dobrosina. radio je javio da su zonu teroristickog napada pre samog napada nadletali americki helikopteri Apac.

Americki pogledi na problem Kosova

Veliki Brat laze... da li smo iznenadjeni

Pod ovim naslovom Toronto Star pise o dva slucaja sa kanadske domace scene i o jednom slucaju u medjunarodnim odnosima.

Prvi dogadjaj sa domace, kanadske scene odnosi se na zloupotrebe podataka o gradjanima, koje su pocele jos 1963 godine, kada su, odmah po ustanovljavanju brojeva socijalnog osiguranja (SIN) pocele zloupotrebe podataka sadrzanih u kartonima osiguranika. Kada bi politicari i birikratija bili mereni istim arsinom kao i obicni gradjani - bilo u pogledu standarda brige ili istine u propagandi - svi bi bili u zatvoru.

Prava briga pocinje daleko pre brige da bi vlada mogla da sa drugima koristi podatke - prava briga je da vlada raspolaze takvim podacima.

Druga tema odnosi se na sverc duvana iz SAD u periodu od 1991 1994.

Treca tema je o Kosovu, godinu dana posle. Sta je stvarno postignuto provom NATO akcijom u 50-godisnjoj istoriji saveza?

Etnicko ciscenje Kosova pomerilo se sa Albanaca na Srbe. Danas, oko 80% Srba primorano je da se iseli iz pokrajine. Clanovi „OVK“ nude potpunu nezavisnost. Kako je izjavio general Klaus Rajnhart, komandant KFOR-a: „, Kada je NATO dosao na Kosovo, smatrali smo da cemo se boriti sa jugoslovenskom vojskom ako se oni nepozvani vrate. Sada vidimo da moramo da se borimo sa Albancima.“

Stopa ubistava u seoskim predelima Kosova jednaka je stopi u velikim gradovima kao sto je Los Andjelos - 23 na 100.000

Takozvanim „Balkanskim putem“, koji povezuje opijumska polja u Avganistanu koja kontrolisu Talibani sa heroinskim trzistem Zapadne Evrope vladaju Albanci sa Kosova. Maloletnicki ratovi odnose zivote bivskih komandanata „OVK“: 17. aprila ubijen je Besim Malja u pristinskom kafeu; 8. maja odlazeci od kuce ubijen je Ekrem Redza.

Ovi rezultati su ono zbog cega je NATO jednostrano napao suverenu zemlju po ceni od oko 25 milijardi dolara.

Za to je Zapad rasporedio 38.000 pripadnika mirovnih snaga iz 28 zemalja bez predvidivog kraja njihove misije.

CIZME

Vidim da imas prvoklasne cizme!

Ne pamtim kad sam video takve cizme!

To su cizme od najboljeg boksa!

Ne samo iz neke jesenje susnezice: u tako dobro gradjenim cizmama covek bi se i iz potopa vratio suv!

To su zaista prave drzavne cizme!

Pogledaj samo kako su potkovane!

Na svakoj ima bar pola kila gvozdja!

To nije samo obuca, to je oruzje!

Kad si obuven, ti si i naoruzan!

Nema toga pred cime ce ustuknuti covek obuven u tako mocne cizme!

Ti na tim debelim djonovima stojis kao kula na temeljima!

Ne samo blato, makadam i sneg: te velelepne cizme gaze sve!

Gaze vino, gaze zube, gaze usta!

Na djonovima kroz prazne sobe raznose ukosnice, pepeo, brasno, krv!

Ko ti je obuo tako mocne cizme?

Bolje da pitam zasto ti ih je obuo!

Zar zato da, stiteci necije sesire, sutiras i razbijas necije glave?

Glave kao lubenice i tikve?

Dokle mislis da stignes u tim cizmama?

Zar se nikada nisi zapitao da te cizme mozda nisu od kamena, a gazde su te poslale preko vode?

Da li si se ikad zapitao da li ces uspeti da izujes te cizme, pre nego sto ti se krv, na cije te dno te kamene cizmetine vuku, zatvori i sklopi iznad glave?

Zar ih se neces nikada osloboditi, osloboditi i slobodan odahnuti, i prema reci poci u letnji dan, bos, kroz cvece prepuno skakavaca?

Zar ces obuven u krvave cizme leci u zemlju, kraj bosih otaca?

Maj 2000, Ljubomir Simovic
